[2024] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 325: 2024 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ 828

ਅਨੂਪ ਐਮ. ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਗਿਰੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਟੀ.ਐਮ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਦਿ

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 12173-12174 ਆਫ 2024)

04 ਨਵੰਬਰ 2024

[ਪਮਿਦੀਘੰਟਮ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਸਿਮਹਾ ਅਤੇ ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ,* ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਕੇਰਲ ਵਾਟਰ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਲੋਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਕਲਰਕ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣ ਲਈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਾਂ-ਡੀ.ਸੀ.ਏ./ਉੱਚ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ ਨਾਮਿਤ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਮਾਨ/ਬਰਾਬਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਡੇਟਾ ਐਂਟਰੀ ਅਤੇ ਆਫਿਸ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸੀ।

ਮੁੱਖ ਨੋਟਸ

ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ - ਕੇਰਲ ਵਾਟਰ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਲੋਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਕਲਰਕ-ਐਲਡੀਸੀ ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰਤੀ-ਭਰਤੀ - ਕੇਰਲ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ-ਕੇਪੀਐਸਸੀ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ - ਯੋਗਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਨਾਮਿਤ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਸਮਾਨ/ਬਰਾਬਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਡੇਟਾ ਐਂਟਰੀ ਅਤੇ ਆਫਿਸ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ - ਕੇਪੀਐਸਸੀ ਦਾ ਸਟੈਂਡ, ਪਹਿਲੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਕਿ ਡੀਸੀਏ ਐਲਡੀਸੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਕੇਪੀਐਸਸੀ ਨੇ ਇੱਕ ਸਟੈਂਡ ਅਪਣਾਇਆ ਕਿ ਉੱਚ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਡੀਸੀਏ/ਉੱਚ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ - ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿਪਲੋਮਾ-ਡੀਸੀਏ/ਉੱਚ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ, ਜੇਕਰ ਐਲਡੀਸੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹਨ:

ਸਥਿਤ: ਜਨਤਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਗਈ ਇੱਕ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦੇ ਉੱਚ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਿਯਮਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਅਸਪਸ਼ਟ ਰਹੇ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਝੂਠ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਵੇ, ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਜੋ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੇ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ - ਕੇਪੀਐਸਸੀ, ਆਪਣੇ ਡਗਮਗਾ ਰਹੇ ਅਤੇ ਹਿੱਲਦੇ ਰੁਖ ਨਾਲ, ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ, ਜੋ ਕਿ ਲਗਭਗ ਬਾਰਾਂ ਸੌ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ, ਉਮੀਦਾਂ ਅਤੇ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦਾ ਹੈ - (ਕੇਪੀਐਸਸੀ) ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲੋਂ ਅਖੌਤੀ ਉੱਚ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੀ ਉੱਤਮਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਪਣਾ ਸਟੈਂਡ ਬਦਲ ਲਿਆ। ਇਹ ਲੋੜੀਂਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸਲ ਮਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਨਕੀ ਅਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਵਰਤੋਂ ਸੀ - (ਕੇਪੀਐਸਸੀ) ਜਨਤਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ,

ਉਮੀਦਾਂ ਅਤੇ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 2011 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸਮਾਨ/ਬਰਾਬਰ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਡੇਟਾ ਐਂਟਰੀ ਅਤੇ ਦਫਤਰ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵੈਧ ਹੋਵੇਗਾ - ਸਮਾਨਤਾ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਸ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਡੇਟਾ ਐਂਟਰੀ ਅਤੇ ਦਫਤਰ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, (ਡੀ.ਸੀ.ਏ.)/ਉੱਚ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਗੈਰ-ਅਨੁਕੂਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਜੋ (ਐਲ.ਡੀ.ਸੀ.) ਕੇਰਲ ਵਾਟਰ ਅਥਾਰਟੀ (ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ, ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਗ੍ਰੇਡ) ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦੇ ਸਨ, 2011. [ਪੈਰਾ 15-17, 21, 25, 27, 28]

ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮ, 1958 - ਕੇਰਲ ਜਲ ਅਥਾਰਟੀ (ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ, ਮੰਤਰੀ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਗ੍ਰੇਡ) ਸੇਵਾ ਨਿਯਮ, 2011 ਕੇਰਲ ਜਲ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਲੋਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਕਲਰਕ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ:

ਸਥਿਤ: 2011 ਦੇ ਨਿਯਮ ਕੇਰਲ ਜਲ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਯਮ ਹਨ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ 2011 ਦੇ ਨਿਯਮ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹੀ 1958 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਭਾਗ II ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਮ ਨਿਯਮ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਆਰ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। 1958 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 10(a)(ii) ਜੋ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਯਮਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਹਾਵੀ ਹੈ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 2011 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵਾਕੰਸ਼ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, 1958 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਆਮ ਅਤੇ ਸਰਵ-ਵਿਆਪਕ ਲਾਗੂਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ 2011 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਚੁਣਿਆ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਭਾਵ, ਕੇਰਲ ਜਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ 'ਕਰਮਚਾਰੀ' ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 1958 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਭਾਗ II ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 2, ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ 'ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ' ਹੈ, ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਭਾਗ II ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਆਮ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਭਾਗ III ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ, ਉਸ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, 1958 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਭਾਗ II ਵਿੱਚ ਆਮ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਉੱਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 13]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਜਯੋਤੀ ਕੇ.ਕੇ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ (2010) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 596-ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਿਤ। ਅਜੀਤ ਕੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਨੀਸ਼ ਕੇ.ਐਸ. ਅਤੇ ਹੋਰ [2019] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 495: (2019) 17 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 147; ਸ਼ਿਓ ਸ਼ਿਆਮ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ [2004] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 406: (2005) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 314; ਸ਼ਿਵਾਨੰਦਨ ਸੀ.ਟੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹੋਰ [2017] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 226: (2024) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 799; ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਆਮਾ ਨੰਦਨ ਮਿਸ਼ਰਾ [2022] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1136: 2022 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ SC 554 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਨੂਪ ਐਮ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗਿਰੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਟੀ.ਐਮ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਦਿ

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮ, 1958; ਕੇਰਲ ਜਲ ਅਥਾਰਟੀ (ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ, ਮੰਤਰੀ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਗ੍ਰੇਡ) ਸੇਵਾ ਨਿਯਮ, 2011; ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਿਯਮ।

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿਪਲੋਮਾ-ਡੀਸੀਏ; ਉੱਚ ਯੋਗਤਾਵਾਂ; ਕੇਰਲ ਜਲ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਲੋਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਕਲਰਕ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣ; ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ; ਡੇਟਾ ਐਂਟਰੀ ਅਤੇ ਦਫਤਰ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ; ਨਾਮਿਤ ਸੰਸਥਾ; ਸਮਾਨ/ਬਰਾਬਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸੰਸਥਾ; ਲਾਲ ਬਹਾਦੁਰ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਕੇਂਦਰ, ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤ ਵਿਕਾਸ ਸੰਸਥਾ; ਯੋਗ ਯੋਗਤਾ; ਬਰਾਬਰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ; ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਯਮ; ਆਮ ਨਿਯਮ; ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ: ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਵਰਤੋਂ; ਰਾਜ ਸਾਧਨ; ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ; ਜਨਤਕ ਸੇਵਾਵਾਂ; ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦਾ ਉੱਚ ਮਿਆਰ; ਜਨਤਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ; ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ।

ਕੇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 12173-12174 ਆਫ਼ 2024

ਕੇਰਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਏਰਨਾਕੁਲਮ, ਡਬਲਯੂਏ ਦੇ 30.01.2024 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਨੰਬਰ 1941 ਅਤੇ 1945 ਆਫ਼ 2023

ਨਾਲ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 12175-12176,12177-12178 ਅਤੇ 2024 ਦੇ 12179-12180

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ੀਆਂ

ਵੀ. ਗਿਰੀ, ਸ਼ਾਜੀ ਪੀ. ਚਾਲੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਵਿਪਿਨ ਨਾਇਰ, ਐਮ.ਆਰ. ਰਾਮਿਆ, ਮੁਹੰਮਦ ਅਮਨ ਆਲਮ, ਪੀ.ਬੀ. ਸ਼ਸ਼ਾਂਖ, ਆਦਿਤਿਆ ਨਰੇਂਦਰਨਾਥ, ਰਾਏ ਅਬਰਾਹਮ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੀਨਾ ਰਾਏ, ਆਦਿਤਿਆ ਕੋਸ਼ੀ ਰਾਏ, ਯਾਦੂਇੰਦਰ ਲਾਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਜਨੀ ਓਹਰੀ ਲਾਲ, ਸ਼੍ਰੇਏ ਕੁਮਾਰ, ਹਿਮਿੰਦਰ ਲਾਲ, ਮੁਹੰਮਦ ਸਦੀਕ ਟੀ.ਏ., ਕਾਲੇਸ਼ਵਰਮ ਰਾਜ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤੁਲਸੀ ਕੇ ਰਾਜ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਪਰਾਨਾ ਮੇਨਨ, ਐੱਮ. ਮਾਰੀਆ ਮੈਨਨ, ਐੱਮ. ਨੰਦਕੁਮਾਰ, ਅਬਦੁੱਲਾ ਨਸੀਹ ਵੀ.ਟੀ., ਸ਼ਿਵਮ ਸ਼ਰਮਾ, ਮਿਸ. ਅਬਰੀਦਾ ਬਾਨੇ, ਨਿਸ਼ੀ ਰਾਜੇਨ ਸ਼ੋਂਕਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੂ ਕੇ ਜੋਏ, ਅਲੀਮ ਅਨਵਰ, ਅਜੀਤ ਐਂਟੋ ਪੇਰਮਬੁਲੀ, ਐਮ.ਬੀ. ਰਾਮਿਆ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ.

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਹੁਕਮ

ਨਿਰਣਾ

ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ, ਜੇ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇੱਕ ਦਰਜਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲੇ ਇੱਕ ਕਠੋਰ ਚਾਲ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਥੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਮੁਕੱਦਮਾ ਬੰਦ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੇਰਲ ਵਾਟਰ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਲੋਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਕਲਰਕ ((ਐਲ.ਡੀ.ਸੀ.)) ਦੀਆਂ ਕਈ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਭਰਤੀ ਦਾ ਕੰਮ ਲਟਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੇਰਲ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ((ਕੇਪੀਐਸਸੀ)) ਦੁਆਰਾ 16.07.2012 ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 102 ਮੌਜੂਦਾ ਅਸਾਮੀਆਂ ਅਤੇ ਉਕਤ ਅਸਾਮੀਆਂ ਵਿੱਚ 43 ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ 1192 ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਸਨ:
(i) ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਅਤੇ
(ii) ਲਾਲ ਬਹਾਦੁਰ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਸਾਇੰਸ ਐਂਡ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ (LBS), ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਹਿਊਮਨ ਰਿਸੋਰਸ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ (IHRD), ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸਮਾਨ/ਬਰਾਬਰ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 3 ਮਹੀਨੇ (120 ਘੰਟੇ) ਦੀ ਮਿਆਦ ਦਾ ਡੇਟਾ ਐਂਟਰੀ ਅਤੇ ਆਫਿਸ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ।

3. ਜਦੋਂ ਕਿ, ਇੱਕ ਸ਼ੇਬਿਨ ਏ.ਐਸ., ਜਿਸ ਕੋਲ ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿਪਲੋਮਾ ((ਡੀ.ਸੀ.ਏ.)) ਸੀ, ਨੇ ਕੇਰਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 2012 ਦਾ WP (C) ਨੰਬਰ 24279 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾਵਾਂ, ਉੱਚ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਣਗੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਧਾਰਕਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। 01.08.2014 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਅਤੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਧੇਰੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੀ ਬਰਾਬਰ/ਉੱਚ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ (ਕੇਪੀਐਸਸੀ) ਨੂੰ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਸੋਧਿਆ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

4. ਇਸ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਕੇ, (ਕੇਪੀਐਸਸੀ) ਨੇ 2014 ਦਾ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 884 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ (ਐਲ.ਡੀ.ਸੀ.) ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉੱਚ/ਬਰਾਬਰ ਯੋਗਤਾ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ। ਕੇਪੀਐਸਸੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਡੀਸੀਏ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਉਕਤ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ। ਇਸ ਨੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡੀਸੀਏ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ 590 ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੈਧ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜੇਕਰ ਫੈਸਲਾ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਡੀਸੀਏ ਇੱਕ ਸੂਚਿਤ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕੇਪੀਐਸਸੀ ਨੇ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ 24.02.2015 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

5. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੇਪੀਐਸਸੀ ਨੇ 2015 ਦੀ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1501 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇਸਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਰਾਬਰ ਜਾਂ ਉੱਚ ਯੋਗਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਐਲਡੀਸੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਡੀਸੀਏ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸਨੇ ਅੱਗੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਇਸਨੇ ਡੀਸੀਏ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਤੇ ਸੂਚਿਤ ਯੋਗਤਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਡੀਸੀਏ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕੇਪੀਐਸਸੀ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੇਰਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ 13.06.2022 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕੇਪੀਐਸਸੀ ਦੇ ਇਸ ਤਰਕ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਕਿ ਇਸਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਡੀਸੀਏ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮਾਨਤਾ ਸਿਰਫ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਪੀਐਸਸੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਕੇਪੀਐਸਸੀ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਡੀਸੀਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉੱਚ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਵੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਰਟਲਿਸਟਿੰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

6. ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੇਪੀਐਸਸੀ ਨੇ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡੀਸੀਏ ਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਉੱਚ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਰਟਲਿਸਟ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼, ਗਿਰੀਸ਼ਕੁਮਾਰ ਟੀ.ਐਮ. ਅਤੇ ਛੇ ਹੋਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਡੇਟਾ ਐਂਟਰੀ ਅਤੇ ਆਫਿਸ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਨ, ਨੇ ਕੇਰਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਡਬਲਯੂਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 23679 ਆਫ 2023 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸੀ ਕਿ ਕੇਪੀਐਸਸੀ ਦੀ ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਕੇਪੀਐਸਸੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਸੂਚੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਐਲਾਨ ਵੀ ਮੰਗਿਆ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੀ ਕੇਰਲ ਵਾਟਰ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਐਲਡੀਸੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। 2023 ਦਾ ਡਬਲਯੂਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 19463 ਉਸੇ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਜਿਥਾ ਐਸ. ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ, ਡੀਸੀਏ/ਉੱਚ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ 29 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ 2023 ਦੇ ਡਬਲਯੂਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 23679 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ 2023 ਦੇ ਡਬਲਯੂਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 19463 ਵਿੱਚ 72 ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

7. ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੇਪੀਐਸਸੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਦੇ ਉਲਟ ਇੱਕ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, (ਐਲ.ਡੀ.ਸੀ.) ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਲਈ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇੱਕ OMR ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਗਈ। ਇਸਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, 03.06.2023 ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੂਚੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 40 ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। (ਕੇਪੀਐਸਸੀ) ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਚ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ (ਡੀ.ਸੀ.ਏ.)/ਉੱਚ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। (ਕੇਪੀਐਸਸੀ) ਦੁਆਰਾ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮ, 1958 ਦੇ ਨਿਯਮ 10(a) (ii) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

8. ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ (ਕੇਪੀਐਸਸੀ) ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਪਣਾ ਰੁਖ਼ ਬਦਲ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ (ਕੇਪੀਐਸਸੀ) ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਰੁਖ਼ ਬਦਲਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ, ਭਾਵੇਂ ਗਲਤ ਹੋਵੇ, ਇੱਕ ਅੰਤਰ-ਪਾਰਟੀ ਫੈਸਲਾ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੇਗਾ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ 30.10.2023 ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕੇਪੀਐਸਸੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ, ਜੋ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ 16.07.2012 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲੋੜੀਂਦੀ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਸੂਚੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

9. 30.10.2023 ਦੇ ਇਸ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨੂੰ ਕੇਰਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 2023 ਦੇ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1941 ਅਤੇ 1945 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 2023 ਦੀ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1941 ਰਿਖਾ ਸੁਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਚਾਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਡੀਸੀਏ/ਉੱਚ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ 2023 ਦੀ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1945 ਰਿਖਾ ਸੁਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਪੰਦਰਾਂ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਦੋ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

30.01.2024 ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹਨਾਂ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਤਰਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

10. ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸੈੱਟ ਕੇਪੀਐਸਸੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਬਾਕੀ ਤਿੰਨ ਸੈੱਟ ਡੀਸੀਏ/ਉੱਚ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਅਨੂਪ ਐਮ ਅਤੇ ਉਨੱਤੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਸਨ।

11. ਅਸੀਂ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹਿਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਸ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 148 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵੱਧ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾਲ, ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਦਾਖਲੇ 'ਤੇ ਅਸਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ, ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਸੇਵਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੋ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਡੀਸੀਏ/ਉੱਚ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਕਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 101 ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹਿਕ ਹਿੱਤ ਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਿਯਮ 148 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਵਿਕਾਸ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਲੰਬੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ।

12. ਐਲਡੀਸੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ 16.07.2012 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ ਕੇਰਲ ਜਲ ਅਥਾਰਟੀ (ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ, ਮੰਤਰੀ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਗ੍ਰੇਡ) ਸੇਵਾ ਨਿਯਮ, 2011 (ਸੰਖੇਪ ਲਈ, '2011 ਦੇ ਨਿਯਮ') ਵਿੱਚ 'ਵਿੰਗ II - ਮੰਤਰੀ ਪੱਧਰ ਸੇਵਾ' ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੰਬਰ 27 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ। 2011 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 6 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮ, 1958 ਦੇ ਆਮ ਨਿਯਮ 14 ਤੋਂ 17 (ਸੰਖੇਪ ਲਈ, 1958 ਦੇ ਨਿਯਮ),

ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। 2011 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 10, 1958 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਭਾਗ I, II ਅਤੇ III ਦੀ ਕੇਰਲ ਜਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ 'ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ' 'ਤੇ ਤਨਖਾਹ ਨਿਰਧਾਰਨ, ਜੁਆਇਨਿੰਗ ਸਮਾਂ, ਯਾਤਰਾ ਭੱਤੇ, ਛੁੱਟੀ, ਪੈਨਸ਼ਨ, ਹੋਰ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲਾਭਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।

13. 2011 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵਾਕੰਸ਼ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, 1958 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਆਮ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ 2011 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਚੁਣਿਆ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਭਾਵ, ਕੇਰਲ ਜਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ 'ਕਰਮਚਾਰੀ' ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 1958 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਭਾਗ II ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 2, ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ 'ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ' ਹੈ, ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਭਾਗ II ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਆਮ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਇਸਦੇ ਭਾਗ III ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ, ਉਸ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, 1958 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਭਾਗ II ਵਿੱਚ ਆਮ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਉੱਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। 2011 ਦੇ ਨਿਯਮ ਕੇਰਲ ਜਲ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਯਮ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ 2011 ਦੇ ਨਿਯਮ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਬੰਧ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹੀ 1958 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਭਾਗ II ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਮ ਨਿਯਮ ਉੱਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ 1958 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 10(a)(ii) ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਯਮਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਹਾਵੀ ਹੈ।

14. 1958 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਭਾਗ II (ਆਮ ਨਿਯਮ) ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 10 ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

'10. ਯੋਗਤਾਵਾਂ।- (a) (i) ਕਿਸੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਵਿਦਿਅਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹਨ, ਉਸ ਸੇਵਾ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਹੁਦਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿੱਥੇ ਅਹੁਦੇ/ਸੇਵਾ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਯਮ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

(ii) ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੋਗਤਾਵਾਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 13 (ਬੀ) (i) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਪਾਏ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਜੋ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੰਨਦੀਆਂ ਹਨ, ਵੀ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਣਗੀਆਂ।

15. ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, (ਐਲ.ਡੀ.ਸੀ.) ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, 2011 ਦੇ ਨਿਯਮ ਲਾਲ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਸਾਇੰਸ ਐਂਡ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਹਿਊਮਨ ਰਿਸੋਰਸਿਜ਼ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਤੋਂ ਡੇਟਾ ਐਂਟਰੀ ਅਤੇ ਆਫਿਸ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਵੀ ਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਇੱਕ ਸਮਾਨ/ਬਰਾਬਰ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਡੇਟਾ ਐਂਟਰੀ ਅਤੇ ਆਫਿਸ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਇੱਕ ਯੋਗ ਯੋਗਤਾ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਮਾਨਤਾ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਸ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਡੇਟਾ ਐਂਟਰੀ ਅਤੇ ਆਫਿਸ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

16. ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, 2011 ਦੇ ਨਿਯਮ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਸ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ 'ਬਰਾਬਰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ' ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, 'ਵਿੰਗ II - ਮੰਤਰੀ ਸੇਵਾ' ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਕ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਕੇਰਲਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਜਾਂ ਕੇਰਲਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਦੇ ਬਰਾਬਰ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਗੁਪਤ ਸਹਾਇਕ ਗ੍ਰੇਡ II ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਟਾਈਪਿਸਟ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਬਰਾਬਰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, (ਐਲ.ਡੀ.ਸੀ.) ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ 'ਬਰਾਬਰ ਯੋਗਤਾ' ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੋਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾ ਕਰਨਾ 2011 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਅਤੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਸੰਸਥਾ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਤੋਂ ਡੇਟਾ ਐਂਟਰੀ ਅਤੇ ਆਫਿਸ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

17. 2011 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲੀ ਨਿਯਮ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ 16.07.2012 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਸ਼ਬਦ-ਜੋੜ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਲਾਲ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਸਾਇੰਸ ਐਂਡ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਹਿਊਮਨ ਰਿਸੋਰਸ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਤੋਂ ਡੇਟਾ ਐਂਟਰੀ ਅਤੇ ਆਫਿਸ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਯੋਗਤਾ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸਮਾਨ/ਬਰਾਬਰ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਡੇਟਾ ਐਂਟਰੀ ਅਤੇ ਆਫਿਸ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵੈਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਰਾਬਰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਨੁਸਖੇ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ, 1958 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 10(a)(ii) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਨਿਯਮ 10(a)(ii) ਦਾ ਆਖਰੀ ਹਿੱਸਾ ਉਹਨਾਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿਪਲੋਮਾ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਉੱਚ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੰਪਿਊਟਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਪਲੋਮਾ/ਡਾਟਾ ਐਂਟਰੀ ਅਤੇ ਕੰਸੋਲ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਡਿਪਲੋਮਾ/ਐਮਸੀਏ/ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਐਮ.ਐਸ.ਸੀ., ਆਦਿ।

18. ਕੇਪੀਐਸਸੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਨੇ 20.04.2024 ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਬੇਸ਼ਰਮੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਪੁਰਦਗੀ ਕਦੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਡੀਸੀਏ ਵਰਗੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਬਿਆਨ ਸਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਪੀਐਸਸੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਡੀਸੀਏ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡੀਸੀਏ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ।

19. ਫਿਰ (ਕੇਪੀਐਸਸੀ) ਨੇ 02.09.2024 ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸਦੇ ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ (ਡੀ.ਸੀ.ਏ.) ਨੂੰ ਉੱਚ ਯੋਗਤਾ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਚਿਆ-ਸਮਝਿਆ ਅਭਿਆਸ ਸੀ ਕਿ (ਕੇਪੀਐਸਸੀ) ਨੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। 2017, 2018, 2019, 2023 ਅਤੇ 2024 ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ (ਕੇਪੀਐਸਸੀ) ਵੱਲੋਂ (ਡੀ.ਸੀ.ਏ.) ਨੂੰ ਉੱਚ ਯੋਗਤਾ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਭਿਆਸ (ਕੇਪੀਐਸਸੀ) ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ਾ ਦਰਜਾ ਸੂਚੀ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਗਾਤਾਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ 'ਸਮਾਨਤਾ' ਸਿਧਾਂਤ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡੇਟਾ ਐਂਟਰੀ ਆਪਰੇਟਰ, ਟਾਈਪਿਸਟ ਗ੍ਰੇਡ-II, ਲੋਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਕਲਰਕ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਆਪਰੇਟਰ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਸਹਾਇਕ ਗ੍ਰੇਡ-II। ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, (ਐਲ.ਡੀ.ਸੀ.) ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਚੋਣ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ, ਉਹਨਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ (ਡੀ.ਸੀ.ਏ.)/ਉੱਚ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੈਰ-ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡੀਸੀਏ/ਪੀਜੀਡੀਸੀਏ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲਗਭਗ 120 ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਦਰਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦਿੱਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਗੈਰ-ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਡੀਸੀਏ/ਉੱਚ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ 590 ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਡੀਸੀਏ/ਉੱਚ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ 175 ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਡੇਟਾ ਐਂਟਰੀ ਆਪਰੇਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ 13.06.2017 ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਉੱਚ ਯੋਗਤਾਵਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਡੇਟਾ ਐਂਟਰੀ ਵਿੱਚ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਬਦਲੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਸਨ, ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਡੇਟਾ ਐਂਟਰੀ ਆਪਰੇਟਰ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਅਹੁਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਫਾਈਲ ਨੰਬਰ ਡੀਆਰ ਵੀ(1)1223/13/GW ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 38 ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਅਤੇ 8 ਅਨੁਭਵ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

20. ਇਸ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਕੋਈ ਪਰਦਾ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ, ਕੇਪੀਐਸਸੀ ਕੇਰਲ ਵਾਟਰ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਐਲਡੀਸੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਡੀਸੀਏ ਨੂੰ ਯੋਗ ਯੋਗਤਾ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤਾਵਾਦੀ ਸੀ। ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਿ ਇਸਨੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਕਤ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੇਪੀਐਸਸੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਆਫ਼ ਗਰਾਊਂਡਜ਼ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਅਡੋਲ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਕਿ ਡੀਸੀਏ ਵਿਸ਼ਾ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੇਪੀਐਸਸੀ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਉਲਟ-ਫੇਸ ਕੀਤਾ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਹੁਣ ਇੱਕ ਸਟੈਂਡ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਡੀਸੀਏ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉੱਚ ਯੋਗਤਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਡੇਟਾ ਐਂਟਰੀ ਅਤੇ ਆਫਿਸ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

21. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੋਵੇ ਕਿ (ਕੇਪੀਐਸਸੀ) ਨੇ ਹਰੇਕ ਕੋਰਸ ਦੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਖੌਤੀ 'ਉੱਚ ਯੋਗਤਾ' ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ, ਨਾਮਿਤ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਡੇਟਾ ਐਂਟਰੀ ਅਤੇ ਦਫਤਰ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਮਾਨ/ਬਰਾਬਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ, (ਕੇਪੀਐਸਸੀ) ਲਈ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਅਸਲ ਡੇਟਾ ਐਂਟਰੀ ਅਤੇ ਦਫਤਰ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨ ਦੇ ਘੰਟਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜੋ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਇਹ ਉੱਚ ਯੋਗਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਉਸਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਾਲੋਂ ਉੱਤਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, (ਕੇਪੀਐਸਸੀ) ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਸਕਦਾ ਕਿ, ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਉੱਚ ਯੋਗਤਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ/ਡਿਪਲੋਮਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕੋਲ ਡੇਟਾ ਐਂਟਰੀ ਅਤੇ ਦਫਤਰ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਤਜਰਬਾ ਅਤੇ ਮੁਹਾਰਤ ਹੋਵੇਗੀ।

22. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਜੀਤ ਕੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਨੀਸ਼ ਕੇ.ਐਸ. ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਉਪਯੋਗੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਤੋਂ ਵੀ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮਿਉਂਸੀਪਲ ਕਾਮਨ ਸਰਵਿਸ ਵਿੱਚ ਜੂਨੀਅਰ ਹੈਲਥ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਗ੍ਰੇਡ-1 ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਵਿਕਲਪਕ ਵਿੱਚ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਡਿਪਲੋਮਾ ਇਨ ਹੈਲਥ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਕੋਰਸ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ, ਇੱਕ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਕੋਰਸ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨੇ ਵੀ ਚੋਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਉਕਤ ਡਿਪਲੋਮਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉੱਚ ਯੋਗਤਾ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕੇ.ਪੀ.ਐਸ.ਸੀ. ਨੇ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਖੋਜ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕੋਈ ਅਭਿਆਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਡਿਪਲੋਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਏਗੀ, ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ (ਕੇਪੀਐਸਸੀ) ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ (ਡੀ.ਸੀ.ਏ.) ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਡੇਟਾ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਉੱਚ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸੁਤੰਤਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਡੇਟਾ ਐਂਟਰੀ ਅਤੇ ਦਫਤਰ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਜਾਂ ਵੱਧ ਘੰਟੇ ਲਗਾਏ ਹੋਣਗੇ ਜਿਸਨੇ ਡੇਟਾ ਐਂਟਰੀ ਅਤੇ ਦਫਤਰ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਕੋਰਸ ਕੀਤਾ ਸੀ।

23. ਜੋਤੀ ਕੇ.ਕੇ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉੱਚ ਯੋਗਤਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਂਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਪਲੋਮਾ/ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਉੱਚ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਬੀ.ਟੈਕ/ਬੀ.ਈ ਡਿਗਰੀਆਂ ਸਨ। ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਇਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਰੇਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਡਿਗਰੀ/ਡਿਪਲੋਮਾ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਕੋਰਸ ਵਾਂਗ ਡੇਟਾ ਐਂਟਰੀ ਅਤੇ ਦਫਤਰ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਅਨੁਭਵ ਜਾਂ ਮੁਹਾਰਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

24. ਸ਼ਿਓ ਸ਼ਿਆਮ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ.. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਿਮਤੀ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ

---

1 [2019] 11 SCR 495 : (2019) 17 SCC 147

2 (2010) 15 SCC 596

ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਅਸੰਗਤ ਅਤੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਸਟੈਂਡਾਂ ਕਾਰਨ ਗਿਆਰਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਕੈਰੀਅਰ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ, ਭਾਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਰਗੀ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾ ਇੱਕੋ ਸਾਹ ਵਿੱਚ ਗਰਮ ਅਤੇ ਠੰਡੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਰਗੀਆਂ ਮੰਦਭਾਗੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਦੁਹਰਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਚੌਕਸ ਅਤੇ ਰਚਨਾਤਮਕ ਹੋਣ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ, ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਕਰੀਅਰ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵੇਲੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਇਕਸਾਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭਿੰਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਤਾਂ ਜੋ ਅਣਸੁਖਾਵੇਂ ਸ਼ੱਕਾਂ ਨੂੰ ਜਗ੍ਹਾ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਸਿਸਟਮ ਵਧੇਰੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੇ।

25. ਇਸ ਵੇਲੇ ਵੀ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਪੀਐਸਸੀ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਡਗਮਗਾ ਰਹੇ ਅਤੇ ਹਿੱਲਦੇ ਰੁਖ਼ ਨਾਲ, ਜੋ ਇਸ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਲਗਭਗ ਬਾਰਾਂ ਸੌ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ, ਉਮੀਦਾਂ ਅਤੇ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੇਪੀਐਸਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਿਛਲੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਟੈਂਡ 'ਤੇ ਦ੍ਰਿੜ ਸੀ ਕਿ ਡੀਸੀਏ ਕੇਰਲ ਵਾਟਰ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਐਲਡੀਸੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲੋਂ ਅਖੌਤੀ ਉੱਚ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੀ ਉੱਤਮਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਇਸਦੇ ਸਟੈਂਡ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਛੱਡਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲੋੜੀਂਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸਲ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਨਕੀ ਅਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਵਰਤੋਂ ਸੀ।

26. ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਵਾਨੰਦਨ ਸੀ.ਟੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ:

'ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਾਲੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ, ਜਨਤਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਵਿਵੇਕ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀਮਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਧਾਰ ਦੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅਣਪਛਾਤਾਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮਨਮਾਨੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

---

3 [2004] 2 SCR 406 : (2005) 10 SCC 314

4 [2017] 13 SCR 226 : (2024) 3 SCC 799

[ਐਸ.ਜੀ. ਜੈਸਿੰਘਨਿਵ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, 1967 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 6] ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਰਾਜ ਜਨਤਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸਥਿਰ ਕਰਕੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੇਬੀ ਬਨਾਮ ਸੁਨੀਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਖੇਤਾਨ [ਸੇਬੀ ਬਨਾਮ ਸੁਨੀਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਖੇਤਾਨ (2023) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 643] ਦੇ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਿਯਮਤਤਾ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਯੋਗਤਾ ਚੰਗੇ ਨਿਯਮਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਲੱਛਣ ਹਨ। [ਸੇਬੀ ਬਨਾਮ ਸੁਨੀਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਖੇਤਾਨ (2023) 2 ਐਸਸੀਸੀ 643] ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰਤਾ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਮਨਮਾਨੀ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਹਨ: (ਸੁਨੀਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਖੇਤਾਨ ਕੇਸ, ਐਸਸੀਸੀ ਪੰਨੇ 678-679, ਪੈਰਾ 59)

"59..... ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੰਗੇ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਭਰੋਸਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰੈਗੂਲੇਟਰ/ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਪਿਛਲੀ ਪ੍ਰਥਾ ਤੋਂ ਭਟਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀਆਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਭਟਕਣਾ ਜਾਂ ਤਬਦੀਲੀ ਵਧੇਰੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਤੱਤ ਅਤੇ ਤੱਤ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਮਨਮਾਨੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੰਗਤਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ, ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਤੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਮੁੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਕਸਾਰਤਾ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ।"

ਪਹਿਲਾਂ, ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਆਮਾ ਨੰਦਨ ਮਿਸ਼ਰਾ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਨੂੰ ਰਸਤਾ ਬਦਲਣ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਯਮਤਤਾ, ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ, ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਹਿਯੋਗੀ ਹਨ।

27. ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਾਰੀ ਉਲਝਣ ਲਈ ਕੇਪੀਐਸਸੀ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਬਦਲਦੇ ਸਟੈਂਡਾਂ ਕਾਰਨ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜਨਤਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੰਭਾਲੀ ਗਈ ਇੱਕ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦਾ ਉੱਚ ਮਿਆਰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਿਯਮਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਅਸਪਸ਼ਟ ਰਹੇ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਝੂਠ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਵੇ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਹੁੰ ਪੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ।

---

5 [2022] 11 SCR 1136 : 2022 SCC OnLine SC 554

ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਉਮੀਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੇਰਲ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਇਸ ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਸਬਕ ਲਵੇਗਾ ਅਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ, ਜਨਤਕ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ, ਉਮੀਦਾਂ ਅਤੇ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚੇਗਾ।

28. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਲੈਮਡ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਡੀਸੀਏ/ਉੱਚ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਗੈਰ-ਅਨੁਕੂਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੇਰਲ ਵਾਟਰ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਲੋਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਕਲਰਕ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖੀ ਸੀ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਬਕਾਇਆ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਖੁਦ ਚੁੱਕਣਗੀਆਂ।
ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲਾਂ ਖਾਰਜ।
ਸਿਰਲੇਖ: ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ

<u>ਡਿਸਕਲੇਮਰ :-</u> ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ